

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

ที่ตั้งของตำบลนาคำ อำเภอวารินวิสา จังหวัดสกลนคร เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตอีสานตอนบน ในบริเวณที่เรียกว่า “แอ่งสกลนคร” สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑๖๐ เมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๓๑,๒๕๐ ไร่ หรือประมาณ ๕๐ ตารางกิโลเมตร ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ห่างจากที่ว่าการอำเภอวารินวิสา ๖ กิโลเมตร

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้รับการยกฐานะจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำตำบลนาคำ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ (ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๙ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป เล่ม ๑๑๓ ตอนพิเศษ ๕๒ ง ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๙) เดิมอยู่ในเขตการปกครองของตำบลวารินวิสา และได้แยกการปกครองออกมาตั้งเป็นตำบลนาคำ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ประกอบด้วย

๑. บ้านนาคำ (หมู่ที่ ๑)	๒. บ้านหนองขุ่น (หมู่ที่ ๒)
๓. บ้านกุดจิก (หมู่ที่ ๓)	๔. บ้านดอนมุย (หมู่ที่ ๔)
๕. บ้านหนองแฝก (หมู่ที่ ๕)	๖. บ้านหนองม่วง (หมู่ที่ ๖)
๗. บ้านเหล่าสิมมา (หมู่ที่ ๗)	๘. บ้านหนองม่วงพัฒนา (หมู่ที่ ๘)
๙. บ้านกุดจิก (หมู่ที่ ๙)	

แนวเขตโดยละเอียด

ทิศเหนือ ⇨ ติดต่อกับบ้านโนนเจริญศิลป์ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองแวงใต้ อำเภอวารินวิสา และบ้านตาด หมู่ที่ ๒ ตำบลแพด อำเภอดงหลวง จังหวัดสกลนคร โดยมีแนวเขตเริ่มต้นที่บริเวณยอดลำห้วยขี้หมู ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๖๙๓๕๗๓ ไปทางทิศเหนือถึงกึ่งกลางยอดลำห้วยขี้หมูที่บริเวณพิกัด ยูอี ๖๙๖๕๗๙ และไปถึงลำห้วยขี้หมูอีกสาย ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๐๕๕๘๐ ไปถึงยอดลำห้วยไร่ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๐๙๕๘๑ ไปทางทิศเหนือ และไปตามทางเกวียนถึงหลักแก่นบริเวณพิกัด ยูอี ๗๒๓๖๐๑ ลงไปทางทิศใต้ ถึงถนนสายบ้านหนองม่วง - บ้านโนนทับช้าง ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๒๕๕๘๘ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตัดถนนสายบ้านหนองม่วง - บ้านกุดจิก ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๓๘๕๘๐ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวทางเกวียน สิ้นสุดที่ลำห้วยหินตรงสะพานเข้าหมู่บ้านดงอืด้อย ตามทาง รพช.สายบ้านกุดจิก - บ้านดงอืด้อย ที่บริเวณพิกัดยูอี ๗๕๙๖๑๒ รวมระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ⇨ ติดต่อกับบ้านดอนยานาง หมู่ที่ ๖ ตำบลนาซอ อำเภอวารินวิสา จังหวัดสกลนคร มีจุดเริ่มต้นที่บริเวณลำห้วยหินตรงสะพานเข้าบ้านดงอืด้อย ตามทาง รพช.สายบ้านกุดจิก - บ้านดงอืด้อย ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๕๙๖๑๒ ไปทางทิศใต้ ตามลำห้วยงูเหลือม ถึงกึ่งกลางลำห้วยงูเหลือมที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๕๙๕๘๗ ลงมาทางทิศใต้ถึงหลักไม้แก่น ซึ่งปักอยู่กลางโคกหนองดาลินที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๕๖๕๘๕ ลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงจุดตัดระหว่างลำห้วยหนองหารกับถนนสายบ้านเหล่าสิมมาเชื่อมถนนสายบ้านหนองนาหาร - หนองแสงคำ ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๔๙๕๖๕ ลงมาทางทิศใต้ตามห้วยหนองนาหารถึงหลักไม้แก่นริมห้วยหนองนาหารที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๕๖๕๘๕ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตริมถนน รพช. สายบ้านกุดจิก - บ้านดงอืด้อย ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๓๘๕๘๐ ไปทางทิศตะวันตก ตามแนวทางเกวียนถึงกึ่งกลางลำห้วยขี้หมูบรรจบกับลำห้วยไร่ ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๒๗๕๓๗ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามลำห้วยขี้หมู สิ้นสุดที่หลักแก่นริมหนองหล่ม ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๔๖๕๘๗ รวมระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร

ทิศใต้ ⇨ ติดต่อกับบ้านนางามเล่า หมู่ที่ ๑๐ ตำบลวานรนิวาส อำเภovanรนิวาส จังหวัดสกลนคร มีจุดเริ่มต้นที่หลักแก่นริมหนองหล่มที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๕๕๔๙๗ ไปทางทิศตะวันตกตามลำห้วยโทง ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๓๘๔๙๘ ไปถึงหลักไม้แก่นซึ่งปักอยู่ริมสามแยกถนนสายวานรนิวาส - กุดจิก ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๒๙๔๙๗ จากจุดนี้ถือเอาตามถนนสายวานรนิวาส - กุดจิก ถึงบริเวณสามแยกเข้าบ้านนางามเล่า ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๒๕๔๙๓ ไปทางทิศตะวันตก สิ้นสุดที่หลักไม้แก่นริมถนนสายวานรนิวาส - กุดจิก ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๑๓๔๙๔ รวมระยะทาง ประมาณ ๔ กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ⇨ ติดต่อกับบ้านดอนสวรรค์ หมู่ที่ ๘ ตำบลวานรนิวาส และบ้านสุวรรณคีรี หมู่ที่ ๑๕ อำเภovanรนิวาส จังหวัดสกลนคร มีจุดเริ่มต้นที่บริเวณหลักไม้แก่นริมถนนสายวานรนิวาส - กุดจิก ที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๑๓๔๙๔ ไปทางทิศเหนือถึงหลักแก่นริมหนองนาหารที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๑๑๕๐๕ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงกึ่งกลางลำห้วยศรีดอกกราวบรรจบกับลำห้วยโทงที่บริเวณพิกัด ยูอี ๗๑๕๕๑๐ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามลำห้วยตาด ถึงหลักแก่นบริเวณพิกัด ยูอี ๖๙๓๕๗๓ รวมระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลนาคำ เป็นที่ราบสูงดอน ดินเป็นหิน เขตที่ราบลุ่มติดแหล่งน้ำ มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มบริเวณลำห้วยสายต่างๆ ที่ผ่านตำบล ได้แก่ ห้วยโทง ห้วยขี้หมู ห้วยกอย ห้วยไร่ เป็นต้น พื้นที่ดังกล่าวบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ชลประทานห้วยโทง มีจำนวนทั้งสิ้น ๔,๖๘๐ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางทิศใต้ และทิศตะวันออกเฉียงของตำบล อยู่ในเขตบ้านดอนมยุ บ้านนาคำ บ้านหนองซุ่น บ้านกุดจิก และบางส่วนของบ้านหนองแฝก เขตที่ราบลูกคลื่น มีลักษณะเป็นที่ราบสลับที่ดอนใช้ประโยชน์ในการทำนา และเป็นป่าสาธารณะ ป่าชุมชน ป่าช้า หรือทำเลเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวมีกรวดผสมศิลาแลงอ่อนส่วนใหญ่พบทางทิศเหนือ และทิศตะวันตกของตำบลอยู่ในเขตบ้านเหล่าลิ้มมา บ้านหนองม่วง และบ้านหนองแฝก เป็นต้น

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลนาคำ จัดอยู่ในประเภทอากาศแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดูหรือแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีอากาศชุ่มชื้น และมีฝนตกชุกตลอดฤดู แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือฤดูหนาวจะมีอากาศแห้งแล้งเกือบตลอดฤดู ท้องฟ้าโปร่งเป็นส่วนใหญ่ ช่วงต่อระหว่างฤดูมรสุมทั้งสองตรงกับฤดูร้อน เป็นระยะเวลาที่ดวงอาทิตย์กำลังเคลื่อนผ่านเส้นศูนย์สูตรขึ้นไปยังซีกโลกเหนือ พื้นดินจะสะสมความร้อนไว้ทำให้อากาศร้อน ฟ้าหลัวแห้งและมีพายุฝนฟ้าคะนองเป็นครั้งคราว

ฤดูกาล

๑. ฤดูฝน โดยทั่วไปจะเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงต้นเดือนตุลาคมรวมเวลา ๔-๕ เดือน ฝนที่ตกส่วนมากเป็นฝนที่เกิดจาก พายุดีเปรสชันที่เคลื่อนตัวมาจากทะเลจีนใต้ส่วนที่เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีไม่มากนักถ้าปีใดพายุดีเปรสชันเข้าน้อย ปีนั้นจะแห้งแล้งโดยปกติจะมีพายุดีเปรสชัน ถึงพายุโซนร้อนเข้าเฉลี่ยปีละ ๒-๓ ลูก

๒. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ รวมเวลา ๔ เดือน ในตอนต้นเดือนตุลาคมนั้นเป็นระยะเปลี่ยนฤดูระหว่างฤดูฝนกับฤดูหนาวอาจมีฝนตกได้เป็นบางวัน ฤดูหนาวมีลักษณะอากาศหนาวอย่างชัดเจนกระแสดลมที่เย็นและแห้งพัดมาจากประเทศจีน

๓. ฤดูร้อน ตั้งแต่ประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงปลายเดือนพฤษภาคมรวมระยะเวลาประมาณ ๓ เดือนระยะนี้มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหมุดกำลังลง ลมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย จะพัดมาแทนที่และเป็นระยะหนึ่งที่ประเทศไทย ได้รับแสงแดดกล้าที่สุดทำให้มีอากาศร้อน และแห้งแล้งมาก สถิติภูมิอากาศสูงที่สุดของสกลนคร คือ ๔๑.๙ องศาเซลเซียสเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๐๐ อนึ่งการเปลี่ยนฤดูจากฤดูหนึ่งไปยังอีกฤดูหนึ่งนั้น มีระยะช่วงเวลาระหว่าง ๑-๒ สัปดาห์ จะนับว่าเป็นฤดูหนึ่งฤดูใดยังไม่ชัดเจน เนื่องจากเป็นระยะเปลี่ยนฤดู (transition period)

๑.๔ ลักษณะของดิน

ทรัพยากรดินของตำบลนาคำค่อนข้างมีความอุดมสมบูรณ์สูงบริเวณพื้นที่ของ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๙ เนื่องจากเป็นพื้นที่ ที่มีคลองส่งน้ำชลประทานไหลผ่านทำให้สามารถปลูกพืชผักนอกฤดูฤดูกาลได้ ส่วนพื้นที่บริเวณ หมู่ ๖,๗,๘ นั้น ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างน้อยมีความแห้งสูง ประชาชนส่วนใหญ่ตำบลนาคำใช้ทรัพยากรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดิน นี้

- พื้นที่การทำนา จำนวน ๑๓,๓๓๘๐ ไร่
- พื้นที่การทำสวน จำนวน ๓,๓๘๕ ไร่
- พื้นที่ป่าชุมชน จำนวน ๕๒๕ ไร่

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลนาคำ มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เป็นลำห้วยอยู่หลายสาย ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำยามตอนใต้ ๑ ครอบคลุม ๙ หมู่บ้าน ๔,๖๒๖ คน จำนวน ๑,๒๙๐ ครัวเรือน ในพื้นที่ ๓๒ ตารางกิโลเมตร สภาพปัญหาของพื้นที่ที่เกิดจากการเสื่อมโทรมของพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๕% ของพื้นที่ขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งประมาณ ๗๐ % ของพื้นที่ และพื้นที่น้ำท่วมในฤดูฝน ประมาณ ๒๕ % ของพื้นที่และกลุ่มลุ่มน้ำสงครามตอนล่าง ตอนใต้ ๒ ครอบคลุม ม.๒,๖,๗,๘, รวม ๔ หมู่บ้าน ๒,๕๗๙ คน ๖๗๒ ครัวเรือน ในพื้นที่ ๑๕ ตารางกิโลเมตร

แหล่งน้ำทั้ง ๒ สาย ไหลผ่านอำเภอวานรนิวาส ไปยังอำเภอกาฬอำนวยและไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่ปากน้ำไชยบุรี อำเภอกาฬอำนวย จังหวัดนครพนม

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลนาคำ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	หมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ส.อบต.
๑	นาคำ	นายจันทะยุทธ์ ราชโรกิจ	๑. นายสาทิศ อาแพงพันธ์ ๒. นายสวัสดิ์ ห่องจันทร์	๑. นายสุริยา ฮาบเมืองของ ๒. นายสายันต์ กิ่งนาคม
๒	หนองขุ่น	นายไพฑูรย์ อินธิบาล	๑. นายโกสสิทธิ์ กลางเมืองพล ๒. นายปรีชา ชัยศรีหา	๑. นายครรชิต ต้นทะวงศ์ ๒. นายมนเเพชร กลางเมืองพล
๓	กุดจิก	นายบุญหล่อ อุโลก	๑. นายซัชชัย อินทรสิทธิ์ ๒. นายวีระศักดิ์ ผาคูยคำ	๑. นายทองศักดิ์ เห็นหลอด ๒. นายกิตติศักดิ์ ผาคูยคำ
๔	ดอนมุย	นายศรเทวิน ไบดี	๑. นายสมบัติ จันทร์เพ็ง ๒. นางวิไลวัลย์ ภิรมย์กิจ	๑. นายเชิญ บุญเททิน ๒. นายชูศักดิ์ ไบดี (เสียชีวิตแล้ว)
๕	หนองแฝก	นายวรวิทย์ อาแพงพันธ์	๑. นายบุญไทย อินธิบาล ๒. นายสมักร ถาจันทา	๑. นายแสงจันทร์ สิทธิวงศ์ ๒. นายสำราญ อินธิบาล
๖	หนองม่วง	นางปริมประภา วุ่นซ็อง	๑. นางดอกแก้ว สระพังเงิน ๒. นายเป อวนชนะ ๓. นายคำเพียง ชายคำ	๑. นายธาดู แสนทัน ๒. นายประพิช สีพัว
๗	เหล่าสิมมา	นายณัฐนัย กองอ้อม	๑. นายน้อย วัฒนาสน ๒. นายแหลมทอง คำลือฤทธิ์	๑. นายหัสดี สาวะรัตน์ ๒. นายบุญเหลือ อุปสัย
๘	หนองม่วงพัฒนา	นายเฉลิม วงศ์อินทร์อยู่	๑. นายมลตรี ใหญ่คุณ ๒. นายพรชัย ฝอยลามโลก	๑. นายทวีศักดิ์ สกุกญาตี ๒. นายแดง พิมพัฒน์
๙	กุดจิก	นายกระจ่าง บุตรแสนคม	๑. นายแจ่ม ปานประเสริฐ ๒. นายสีโห น้อยตะพันธ์	๑. นายณรงค์ ก้าจำปา ๒. นายพิพัฒน์ ไชลามเมา

๒.๒ การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำโดยตรง เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓,๒๙๓ คน มาใช้สิทธิ ๒,๓๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๖๖ บัตรเสีย ๔๖ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๗ บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๔ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ นายสาคร บุตรแสนคม

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ

มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๙ เขต ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๓,๓๙๕ คน มาใช้สิทธิ ๒,๔๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙๖ บัตรเสีย ๒๑ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๕ และบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ๔ ใบ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๖ โดยแยกเป็นเขตการเลือกตั้งได้ดังนี้

ประเภทการเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อ	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้ง	จำนวนบัตรดี	จำนวนบัตรเสีย	จำนวนบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน	คนที่ ๑	คนที่ ๒
๑	๑	๒๐๑	๑๗๖	๑๗๖	๐	๐	นายสุรียา ฮาบเมืองซอง	นายสายันต์ กิ่งนาค
๒	๑	๒๙๗	๒๔๐	๒๓๖	๓	๑	นายครรชิต ดันทะวงศ์	นายมนเเพชร กลางเมืองพล
๓	๑	๓๔๐	๒๗๗	๒๗๕	๒	๐	นายทงศักดิ์ เห็นหลอด	นายกิตติศักดิ์ ผาคุยคำ
๔	๑	๓๙๗	๒๘๙	๒๘๘	๐	๑	นายชูศักดิ์ ไบดี (เสียชีวิตแล้ว)	นายเชิญ บุญเทพิน
๕	๑	๒๐๔	๑๕๖	๑๕๕	๐	๑	นายแสงจันทร์ สุทธิวงศ์	นายสำราญ อินธิบาล
๖	๑	๔๘๙	๓๑๘	๓๐๙	๘	๑	นายประพิช สีฟ้า	นายธาดู แสนหัน
	๒	๕๐๒	๓๓๔	๓๓๐	๔	๐		
๗	๑	๑๖๗	๑๔๕	๑๔๔	๑	๐	นายบุญเหลือ อุปสัย	นายหัสดี สวาระรัตน์
๘	๑	๓๗๑	๒๘๕	๒๘๔	๑	๐	นายทวีศักดิ์ สกัญญาดี	นายแดง พิมพ์พัฒน์
๙	๑	๓๖๙	๒๕๗	๒๕๕	๒	๐	นายพิพัฒน์ ไชลามา	นายณรงค์ ก้าจำปา
รวม		๓,๓๙๕	๒,๔๗๗	๒,๔๕๒	๒๑	๔	รวมจำนวนสมาชิก อบต. ๑๘ คน	
คิดเป็นร้อยละ		๑๐๐	๗๒.๙๖	๙๘.๙๙	๐.๘๕	๐.๑๖		

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

เปรียบเทียบจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้านภายในตำบลนาคำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ชื่อหมู่บ้าน	ปี ๒๕๖๐ จำนวนประชากร (คน)				ปี ๒๕๖๑ จำนวนประชากร (คน)				อัตราประชากร เพิ่มขึ้น/ลดลง (+/-) %
	ชาย	หญิง	ครัวเรือน	รวม ประชากร	ชาย	หญิง	ครัวเรือน	รวม ประชากร	
นาคำ หมู่ ๑	๑๓๐	๑๓๐	๘๒	๒๖๐	๑๒๙	๑๓๐	๘๒	๒๕๙	(-) ๐.๐๑
หนองขุ่น หมู่ ๒	๑๘๒	๒๐๖	๑๑๙	๓๘๘	๑๙๔	๒๑๑	๑๑๙	๔๐๕	(+) ๐.๑๗
กุดจิก หมู่ ๓	๒๔๑	๒๕๓	๑๓๙	๔๙๔	๒๓๐	๒๔๘	๑๓๙	๔๗๘	(-) ๐.๑๖
ดอนมุย หมู่ ๔	๒๘๐	๒๘๙	๑๕๓	๕๖๙	๒๗๙	๒๘๘	๑๕๓	๕๖๗	(+) ๐.๐๑
หนองแฝก หมู่ ๕	๑๓๗	๑๔๓	๙๐	๒๘๐	๑๔๓	๑๕๑	๙๐	๒๘๔	(+) ๐.๒๘
หนองม่วง หมู่ ๖	๗๓๕	๖๙๗	๓๕๕	๑,๔๓๒	๗๓๗	๗๑๓	๓๕๕	๑,๔๕๐	(+) ๐.๑๘
เหล่าสิมมา หมู่ ๗	๑๓๓	๑๑๓	๕๙	๒๔๖	๑๓๑	๑๑๒	๕๙	๒๔๓	(+) ๐.๐๑
หนองม่วงพัฒนา หมู่ ๘	๒๖๓	๒๕๐	๑๓๙	๕๑๓	๒๖๒	๒๕๑	๑๓๙	๕๑๓	(-) ๐.๐๓
กุดจิก หมู่ ๙	๒๒๗	๒๒๗	๑๕๔	๔๕๔	๒๒๗	๒๒๔	๑๕๔	๔๕๑	(-) ๐.๐๓
รวม	๒,๓๒๘	๒,๓๐๘	๑,๒๙๐	๔,๖๓๖	๒,๓๓๒	๒,๓๒๘	๑,๒๙๐	๔,๖๖๐	(+) ๐.๒๔

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

จำนวนประชากรในตำบลนาคำที่แยกตามช่วงอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑

จำนวนประชากร (แยกตามช่วงอายุ)	ชาย	หญิง	รวม
จำนวนประชากรเยาวชน อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี	๔๘๖	๔๕๓	๙๓๙
จำนวนประชากร อายุ ๑๘-๖๐ ปี	๑,๖๑๘	๑,๕๕๔	๓,๑๗๒
จำนวนประชากรผู้สูงอายุ อายุมากกว่า ๖๐ ปี	๒๒๘	๓๒๑	๕๔๙
รวม	๒,๓๓๒	๒,๓๒๘	๔,๖๖๐

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๓ จำนวน ๔ แห่ง

ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อสถานศึกษา	ระดับการศึกษา	จำนวน	
			นักเรียน	ห้อง
๑	โรงเรียนบ้านดอนมุย หนองแฝก	- อนุบาล ๑-๒ - ประถมศึกษา	๒๔ ๕๒	๒ ๖
๒	โรงเรียนบ้านกุดจิก	- อนุบาล ๑-๒ - ประถมศึกษา	๙ ๓๑	๒ ๖
๓	โรงเรียนบ้านหนองขุ่น นาคำ	- อนุบาล ๑-๒ - ประถมศึกษา	๑๗ ๓๓	๒ ๖
๔	โรงเรียนบ้านหนองม่วง	- อนุบาล ๑-๒ - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น	๔๗ ๑๒๐ ๖๓	๒ ๖ ๓

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

ชื่อสถานศึกษา	ระดับการศึกษา	จำนวน		ครู	เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่
		นักเรียน	ห้อง		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนมุย	ปฐมวัย (อนุบาล ๓ ขวบ)	๓๐	๒	๔	พ.ศ. ๒๕๓๖
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแฝก	ปฐมวัย (อนุบาล ๓ ขวบ)	๒๗	๒	๓	พ.ศ. ๒๕๓๕
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองม่วง	ปฐมวัย (อนุบาล ๓ ขวบ)	๖๒	๒	๕	๒๒ ก.พ. ๒๕๓๘

๔.๒ สาธารณสุข

ตำบลนาคำ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข ดังนี้

๔.๒.๑ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑ แห่ง

- นักวิชาการสาธารณสุข	๒	คน
- พยาบาลวิชาชีพ	๑	คน
- ผู้ช่วยพยาบาล	๑	คน
- พนักงานทั่วไป	๑	คน
- เติยงคนไข้	๒	เตียง

๔.๒.๒ ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน ๙ แห่ง

๔.๒.๓ อาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน ๘๙ คน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาคำ มีขอบเขตการดำเนินการบริการสาธารณสุขผสมผสาน ทั้งด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ รวมทั้งการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมีจุดเน้น ดังนี้

๑) ดำเนินการเชิงรุก โดยมุ่งเข้าหาประชาชนและชุมชนเพื่อการสร้างสุขภาพเป็นหลัก รวมทั้งมุ่งจัดการกับปัจจัยเสี่ยงที่เป็นต้นเหตุของปัญหาสุขภาพ เช่น การดูแลทำกายภาพบำบัดที่บ้านผู้ป่วย เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ลดภาระของครอบครัว การเยี่ยมบ้านสำรวจผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง) เพื่อการป้องกันโรคแทรกซ้อน การสำรวจหญิงมีครรภ์เพื่อให้มาฝากครรภ์ให้ครบก่อนคลอดเป็นการป้องกันทารกขาดธาตุเหล็กและสารไอโอดีน ร่วมกับ อบต. ดูแลพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต. ร่วมกับชุมชนรณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก เป็นต้น

๒) มีความเชื่อมโยงระบบบริการ โดยที่สามารถปรึกษาแพทย์ในโรงพยาบาลพี่เลี้ยง หรือ ส่งต่อผู้ป่วยได้ตลอดเวลา ทั้งนี้อาจมีบริการเตียงนอนเพื่อสังเกตอาการโดยไม่รับผู้ป่วยไว้นอนค้างคืน และหากมีกรณีฉุกเฉิน ก็สามารถประสานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในการออกไปรับผู้ป่วยและให้การปฐมพยาบาลก่อนส่งต่อ

๓) ชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการดำเนินงาน ของประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นให้สามารถร่วมกันดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชนอย่างยั่งยืน ตำบลนาคำ อยู่ห่างจากโรงพยาบาลวานรนิวาส ประมาณ ๗ กม.

๔.๓ อาชญากรรม

อาชญากรรมในพื้นที่ตำบลนาคำ ส่วนใหญ่จะปรากฏให้เห็นในรูปแบบของอาชญากรรมพื้นฐาน เป็นอาชญากรรมที่พบเห็นโดยทั่วไป ไม่มีความสลับซับซ้อนของรูปแบบอาชญากรรม ผู้ประกอบอาชญากรรมมักมีจำนวนเพียงคนเดียว หรือแม้จะมีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชญากรรมก็มีจำนวนไม่มากนัก เป็นผู้มีการศึกษาไม่สูงหรือเป็นผู้ที่ด้อยโอกาสในสังคมเป็นสำคัญ และไม่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการประกอบอาชญากรรม และส่วนใหญ่จะสามารถไกล่เกลี่ยกันได้ เช่น ปัญหาการลักทรัพย์ การปล้นจี้ การทำร้ายร่างกาย เป็นต้น

๔.๔ ยาเสพติด

ยาเสพติดที่พบมากที่สุดในพื้นที่ตำบลนาคำ คือ ยาบ้า โดยผู้ค้าพยายามที่จะใช้กลยุทธ์ทางการตลาดโดยการแบ่งบรรจุในราคาต่างๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงลูกค้าทั้งในระดับกลางและระดับล่าง ซึ่งที่ผ่านมาปรากฏผลการจับกุมและการเข้าบำบัดรักษาที่เพิ่มสูงขึ้น

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

ในพื้นที่ตำบลนาคำ อยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ เป็นผู้รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ ทำหน้าที่ ดังนี้

๑. งานด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ/ผู้พิการ/ผู้ป่วยเอดส์
๒. งานสังคมสงเคราะห์ผู้ยากไร้ด้อยโอกาส ไร้ที่พึ่ง ผู้ประสบภัยพิบัติ
๓. งานด้านการให้คำแนะนำ ด้านสังคมสงเคราะห์แก่ผู้มาขอรับบริการ
๔. งานด้านประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
๕. งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

ตำบลนาคำตั้งอยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีระยะทางจากศูนย์กลางของตำบล ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ถึงศาลากลางจังหวัดสกลนคร ประมาณ ๘๘ กิโลเมตร และระยะทางจากศูนย์กลางของตำบล ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ถึงที่ว่าการอำเภอวานรนิวาส ประมาณ ๖ กิโลเมตร ประชาชนนิยมเดินทางด้วยรถยนต์ จักรยานยนต์ ตามเส้นทางสาย สน ๔๐๓๗ ผ่านบ้านนาคำ, บ้านดอนมุย และเส้นทางสาย สน ๔๐๓๖ จากบ้านหนองม่วง, บ้านดอนมุย เชื่อมสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๒๒ ที่บ้านดอนสวรรค์ ตำบลวานรนิวาส ซึ่งเป็นถนนลาดยางที่ตัดมาจากอำเภอดงคำตากกล้า ผ่านอำเภอยานรนิวาส ไปสิ้นสุดที่อำเภอดงคำตากกล้า เพื่อเดินทางไปยังจังหวัดสกลนคร และกรุงเทพมหานคร ในลำดับต่อไป

๕.๒ การไฟฟ้า

ประชากรในพื้นที่ตำบลนาคำ มีจำนวนครัวเรือน ๑,๖๔๕ ครัวเรือน และมีระบบไฟฟ้าใช้กันทุกครัวเรือน โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ แต่สำหรับประชาชนที่มีการขยายครัวเรือนมาอย่างหัวไร่ปลายนาแต่ไม่มีการขอจดบ้านเลขที่บางหลังยังไม่มีการขยายเขตไฟฟ้าไปถึง

๕.๓ การประปา

ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านจะมีระบบประปาประจำหมู่บ้าน ดังนี้

- บ้านนาคำ หมู่ที่ ๑	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านหนองขุ่น หมู่ที่ ๒	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านกุดจิก หมู่ที่ ๓,๔	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านดอนมุย หมู่ที่ ๔	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านหนองแฝก หมู่ที่ ๕	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านหนองม่วง หมู่ที่ ๖,๘	จำนวน ๑ แห่ง
- บ้านเหล่าสิมมา หมู่ที่ ๗	จำนวน ๑ แห่ง

๕.๔ โทรศัพท์

ตำบลนาคำ ส่วนมากประชาชนในพื้นที่จะใช้โทรศัพท์มือถือ โดยเฉลี่ยจะมีโทรศัพท์มือถือครบทุกครัวเรือน

๕.๕ ไปรษณีย์/การสื่อสาร/การขนส่งวัสดุ ครุภัณฑ์

อำเภอวานรนิวาส มีศูนย์ไปรษณีย์ ๑ แห่ง โดยมีบุรุษไปรษณีย์ประจำตำบลนาคำ จำนวน ๑ คน มีหน้าที่ส่งเอกสาร จดหมาย ในพื้นที่ โดยจะรับและส่งไปรษณีย์ จดหมาย ทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ราษฎรในพื้นที่ตำบลนาคำ ส่วนใหญ่มีรายได้จากการทำนาเพื่อการเลี้ยงชีพโดยจะปลูกข้าวเหนียวไว้เพื่อรับประทานและจำหน่าย โดยมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดิน ดังนี้

- พื้นที่การทำนา จำนวน ๑๓,๓๓๘๐ ไร่
- พื้นที่การทำสวน จำนวน ๓,๓๘๕ ไร่
- พื้นที่ป่าชุมชน จำนวน ๕๒๕ ไร่

๖.๒ การประมง

การเลี้ยงสัตว์ส่วนมากจะเลี้ยงกันโดยไม่เป็นระบบ ทุกอย่างจะพึ่งพาธรรมชาติเป็นโดยส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงปลาจะปล่อยปลาตามบ่อที่อยู่ในบ่อเลี้ยงปลาไม่มีการให้อาหารปลา จะจับปลาอีกทีก็หลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จ

๖.๓ การปศุสัตว์

การเลี้ยงโค กระบือส่วนใหญ่มักจะเป็นสายพันธุ์พื้นบ้าน โดยจะปล่อยให้หากินเองมากกว่าการให้อาหาร พอดตกตอนเย็นก็จะไล่เข้าคอกที่ทำไว้ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ที่จะเป็นการปล่อยไม่มีการจำกัดพื้นที่ปล่อยให้เดินไปได้ทุกที่ที่ไก่และเป็ดอยากไป ตอนเช้าก็จะให้อาหารเป็นข้าวเปลือก หรือข้าวสาร น้ำที่ให้ไก่กินก็จะปนกะลาใส่น้ำ นำไปวางไว้ตามใต้ร่มไม้ พอดตอนเย็นไก่เข้านอนก็จะหาที่นอนตามต้นไม้ตามเล้าไก่เล็กๆ

๖.๔ การบริการ

ในพื้นที่ตำบลนาคำ ไม่มีจุดบริการด้านเศรษฐกิจ

๖.๕ การท่องเที่ยว

ในพื้นที่ตำบลนาคำ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เด่นชัด

๖.๖ อุตสาหกรรม

ในพื้นที่ตำบลนาคำ ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม

๖.๗ แรงงาน

ในพื้นที่ตำบลนาคำ แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในด้านภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก กล่าวคือ ในช่วงฤดูการทำนาก็จะรับจ้างปักดำ ช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวก็จะรับจ้างเกี่ยวข้าว ส่วนการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม จะพบว่าวัยทำงานจะเคลื่อนย้ายไปทำงานในพื้นที่เขตอุตสาหกรรม

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ จะนับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ ๙๘.๐๐ และศาสนาคริสต์ ประมาณร้อยละ ๐.๐๒ และมีวัด/ที่พักสงฆ์ จำนวน ๑๔ แห่ง ได้แก่

หมู่ที่	บ้าน	ชื่อวัด	นิกาย
๑	นาคำ	วัดศรีสุธรรม	มหานิกาย
๒	หนองขุน	วัดโพธิ์ชัย ที่พักสงฆ์ป่าช้า	มหานิกาย ธรรมยุติ
๓	กุดจิก	วัดโสภณธรรมมาราม วัดป่าอัมพวัน	ธรรมยุติ ธรรมยุติ
๔	ดอนมุย	วัดเขตพน	มหานิกาย
๕	หนองแฝก	วัดศรีสะอาดดำรงธรรม วัดป่าหนองแฝก	มหานิกาย ธรรมยุติ
๖	หนองม่วง	วัดศรีบุญเรือง ที่พักสงฆ์ธรรมเทโว	มหานิกาย มหานิกาย
๗	เหล่าสิมมา	วัดศรีสะอาด	มหานิกาย
๘	หนองม่วงพัฒนา	วัดป่าศรีสำราญ วัดป่าอรัญวาสี	ธรรมยุติ ธรรมยุติ
๙	กุดจิก	โพธิ์ศรี วัดป่าศรีวิชัย	มหานิกาย ธรรมยุติ

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของประชาชนในตำบลนาคำ มีดังนี้

๑. ประเพณีบุญพระเวสสันดร ประมาณเดือนเมษายนประชาชนในท้องถิ่นจะนำอาหารคาว หวาน มาทำบุญที่วัด และจะมีการแสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง พระเวสสันดรชาดก โดยให้จบสิ้นภายในวันเดียวและงานบุญนี้มักนำของมาถวายพระ เรียกว่า กัณฑ์หลอน ประเพณีจะจัดที่บ้านหนองม่วงและหนองม่วงพัฒนาร่วมกัน

๒. ประเพณีทำบุญข้าวสาร ประมาณเดือนกันยายน ซึ่งเป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยจะทำการกระถางสามเหลี่ยมหรือสี่เหลี่ยมภายในกระถาง ประกอบด้วย ข้าวแดง ข้าวดำ อาหารคาว หวาน แล้วนำไปวางไว้บริเวณวัด เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติ พี่น้อง ที่ล่วงลับไปแล้วให้ได้รับส่วนกุศลที่อุทิศไปให้ถือว่าเป็นประเพณีที่ทำสืบเนื่องกันมาทุกหมู่บ้านในตำบลนาคำ

๓. ประเพณีสงกรานต์ วันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ของทุกปี ถือได้ว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ไทย มีการรดน้ำคำ หัวผู้สูงอายุ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองครอบครัว และชุมชน

๔. ประเพณีทำบุญทอดกฐิน ประมาณเดือนธันวาคม โดยประชาชนจะนำเอาเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการทอดถวายองค์กฐิน ซึ่งประกอบด้วย บาตร,สังฆาฏิ,จีวร,สบง,มิดโกนหรือมิดตัดเล็บ,สายรัดพระคต, ผ้ากรองน้ำ และเข็ม ไปทอดยังวัดที่อยู่ในชุมชน เพื่อให้พระสงฆ์มีเครื่องอุปโภคบริโภคใช้ในกิจของสงฆ์ และเกิดอานิสต์แก่พุทธศาสนิกชนที่นำไปทอดถวายด้วย

๕. ประเพณีแข่งเรือ ตำบลนาคำจะจัดขึ้นทุกปีช่วงประมาณเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นงานประเพณีระดับตำบล โดยทุกหมู่บ้านจะทำการแข่งเรือทั้ง ๙ หมู่บ้าน และเรื่อนอกนำมาแข่งเพื่อชิงถ้วยรางวัล โดยจัดการแข่งขัน ณ บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองม่วง บ้านหนองม่วง

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาชาวบ้านได้ก่อเกิดและสืบทอดกันมาในชุมชนหมู่บ้าน เมื่อหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับสังคมสมัยใหม่ ภูมิปัญญาชาวบ้านก็มีการปรับตัวเช่นเดียวกัน ความรู้จำนวนมากได้สูญหายไปเพราะไม่มีการปฏิบัติสืบทอด เช่น การรักษาพื้นบ้านบางอย่าง การใช้ยาสมุนไพรบางชนิด เพราะหมอยาเก่ง ๆ ได้เสียชีวิตโดยไม่ได้ถ่ายทอดให้กับคนอื่น หรือถ่ายทอดแต่คนต่อมาไม่ได้ปฏิบัติเพราะชาวบ้านไม่นิยมเหมือนสมัยก่อน ใช้ยาสมัยใหม่และไปหาหมอที่โรงพยาบาลหรือคลินิกง่ายกว่า งานหัตถกรรมทอผ้า การจักสานไม้ไผ่ แม้จะยังเหลืออยู่ไม่น้อย แต่ก็ได้ถูกพัฒนาไปเป็นการค้า ไม่สามารถรักษาคุณภาพและฝีมือแบบดั้งเดิมไว้ได้ ในการทำมาหากินมีการใช้เทคโนโลยีทันสมัย ใช้รถไถนาแทนควาย รถอีแต่นแทนเกวียน

ภาษาถิ่นในตำบลนาคำ

ตำบลนาคำมีชนพื้นเมืองกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆอาศัยอยู่ ๒ กลุ่มได้แก่ กลุ่มโย้ย กลุ่มภูไท

๑. กลุ่มไทโย้ย (ภาษาโย้ย) ชาวไทโย้ยจะอาศัยอยู่บ้านนาคำ บ้านหนองซุ่น บ้านดอนมุย บ้านหนองม่วง บ้านหนองม่วงพัฒนา และบ้านเหล่าสิมมา กลุ่มชาวไทโย้ยนี้เป็นกลุ่มที่มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มีความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตอย่างมัธยัสถ์และสมถะ มีรูปแบบแนวทางวัฒนธรรมเป็นของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาพูดในกลุ่มของตนและยังมีการเรียนรู้และใช้ภาษาไทยกลางในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น หรือในระบบราชการชาวไทโย้ยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ทำให้มีอิทธิพลต่อการอบการดำเนินชีวิตและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเป็นอยู่และเกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม ชาวไทโย้ยมีความขยันอดทนในการทำงาน เช่น ทำนา ทำไร่ และการทอผ้าซึ่งปัจจุบันได้รับการส่งเสริมให้มีกลุ่มทอผ้าที่มีฝีมือ มีความรักความสามัคคีมีน้ำใจดี เคารพผู้อาวุโสและจะไม่ทะเลาะวิวาทกัน

๒. กลุ่มภูไท (ภาษาผู้ไทย) ชาวภูไทหรือผู้ไทยจะอาศัยอยู่บ้านกุดจิก หมู่ที่ ๓,๙ และบ้านหนองแฝก ชาวภูไทเป็นกลุ่มชนที่มีความขยัน อดออม และมีวัฒนธรรมในเรื่องการถัก-ทอ เช่น ชัด จิ้งปรากฎ เสื้อผ้าชนิดต่างๆ ทั้งผ้าฝ้าย ไหม ในกลุ่มชาวภูไท เช่น ผ้าย้อมคราม ผ้าแพรวา ชนกลุ่มนี้มีวัฒนธรรมเรื่องเสื้อผ้าเด่นชัดมาก โดยเฉพาะการทอผ้าชิ้นหมี ตีนต่อ ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวภูไท ก็เหมือนกับครอบครัวไทยทั่วไป

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

- ผลิตภัณฑ์ข้าวกลอง
- ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า
- ผ้าย้อมคราม

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

ประเภทลำห้วย ได้แก่

๑. ลำห้วยโทง เป็นลำน้ำที่ไหลมาจาก ตำบลวานรนิวาส เข้าสู่บ้านดอนมุย (ม.๔) ทางทิศตะวันตก ไหลผ่าน บ้านนาคำ (ม.๑) และบ้านกุดจิก (ม.๓)
๒. ลำห้วยตาด เป็นลำน้ำที่แบ่งอาณาเขตระหว่าง ตำบลหนองแวงใต้ กับตำบลนาคำ ไหลมาจากตำบลหนองแวงใต้มารวมกับห้วยโทงที่บ้านดอนมุย (ม.๔)
๓. ลำห้วยแฝก ไหลมาจากบ้านหนองแฝก (ม.๕) มารวมกับห้วยโทงที่บ้านนาคำ (ม.๑)
๔. ห้วยซู้หมู ไหลผ่านบ้านหนองแฝก (ม.๕) หนองซุ่น (ม.๒) และบ้านกุดจิก (ม.๓)
๕. ห้วยไร่ ไหลผ่านบ้านหนองม่วง (ม.๖) และบ้านหนองม่วงพัฒนา (ม.๘)

ประเภทหนอง/บึง ได้แก่

๑. หนองม่วง เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติได้พัฒนาเป็นอ่างเก็บน้ำอยู่ที่บ้านหนองม่วง (ม.๖) (ม.๘)
๒. หนองขุ่น เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่ที่บ้านหนองขุ่น (ม.๒)
๓. หนองปักสาธารณะประโยชน์บ้านกุดจิก (ม.๓) (ม.๙) ขนาดความกว้าง ๔๕ เมตร ความยาว ๘๕ เมตร
๔. หนองตาไถ่ บ้านหนองแฝก (ม.๕) มีขนาดความกว้าง ๔๕.๐๐ เมตร ความยาว ๑๘๐.๐๐ เมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

๑. ฝาย/อ่าง/ทำนบ ดังนี้
 - อ่างเก็บน้ำหนองม่วง หมู่ที่ ๖, หมู่ที่ ๘ ของกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีขนาดความจุ ๔๘๐,๐๐๐ ลบ.ม.
๒. หนองกุดจิก (ม.๓) (ม.๙) ขนาดความจุ ๕๔,๘๓๘ ลบ.ม ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๐ รหัส สน. ๒๔๐๗๖ สำนักงาน รพช. กระทรวงมหาดไทย
๓. บ่อน้ำตื้น รวมทั้งสิ้น ๔๓ แห่ง
๔. บ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น ๙๑ แห่ง
๕. ประปาหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น ๗ แห่ง
๖. สระน้ำที่สำคัญ ดังนี้
 - ๖.๑ สระน้ำสาธารณประโยชน์ บ้านนาคำ หมู่ที่ ๑ ขนาดความกว้าง ๔๔.๐๐ เมตร ความยาว ๖๐.๐๐ เมตร
 - ๖.๒ สระน้ำบ้านหนองขุ่น หมู่ที่ ๒ ขนาดความกว้าง ๕๐.๐๐ เมตร ความยาว ๒๓๐.๐๐ เมตร ขนาดความจุ ๓๑,๙๕๑ ลบ.ม. ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๘ สน. ๒๒๓๗๗ สำนักงาน รพช. กระทรวงมหาดไทย
 - ๖.๓ สระน้ำสาธารณประโยชน์ บ้านดอนมุย หมู่ที่ ๔ ขนาดความกว้าง ๔๕.๐๐ เมตร ความยาว ๘๐.๐๐ เมตร
 - ๖.๔ สระเก็บน้ำบ้านหนองแฝก หมู่ที่ ๕ (ขุดลอกใหม่ติดกับหนองตาไถ่) จัดทำโดยกรมการพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก (สระเก็บน้ำ) ขนาดความจุ ๖๘,๐๐๐ ลบ.ม. ก่อสร้างในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ รหัสโครงการ สน. ๑๐๕๒
 - ๖.๕ สระเก็บน้ำบ้านเหล่าสิมมา หมู่ที่ ๗ โครงการพัฒนาชนบท ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยสำนักงาน รพช. ขนาดความกว้าง ๕๐.๐๐ เมตร ความยาว ๙๐.๐๐ เมตร

๘.๒ ป่าไม้

ทรัพยากรป่าไม้ของตำบลนาคำ ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง เป็นพื้นที่ของป่าช้า ที่สาธารณะที่รกร้างว่างเปล่า ที่สามารถสำรวจได้ จำนวน ๖๕๘ ไร่ ดังนี้

- ป่าช้า	จำนวน ๔๒๙ ไร่
- ป่าชุมชนบ้านหนองขุ่น	จำนวน ๖๕ ไร่
- โคกบะยาว	จำนวน ๑๐ ไร่
- ป่าสาธารณะ	จำนวน ๓๕ ไร่

๘.๓ ภูเขา

ตำบลนาคำ ไม่มีภูมิประเทศที่เป็นภูเขา

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ตำบลนาคำมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เป็นลำห้วยอยู่หลายสาย ได้แก่ กลุ่มลุ่มน้ำยามตอนที่ ๑ ครอบคลุม ๙ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๓๒ ตารางกิโลเมตร สภาพปัญหาของพื้นที่เกิดจากการเสื่อมโทรมของพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ ๕% ของพื้นที่ขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งประมาณ ๗๐% ของพื้นที่ และพื้นที่น้ำท่วมในฤดูฝนประมาณ ๒๕% ของพื้นที่และกลุ่มลุ่มน้ำสงครามตอนล่างตอนที่ ๒ ครอบคลุม ม.๒,๖,๗,๘ รวม ๔ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๑๕ ตารางกิโลเมตร สภาพปัญหาของพื้นที่ เกิดจากพื้นที่ดินเค็มบางส่วน บางส่วนขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ประมาณ ๗๐% ของพื้นที่ และพื้นที่น้ำท่วมในฤดูฝน ประมาณ ๒๐% ของพื้นที่ แหล่งน้ำทั้ง ๒ สาย ไหลผ่านอำเภอนารินวาส ไปยังอำเภออากาศอำนวยและไหลลงสู่แม่น้ำโขง ที่ปากน้ำไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนากองครักษ์ส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดีกินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ พัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่จะมีส่วนสูงขึ้นในสังคมสูงวัยทั้งการสร้างงานที่เหมาะสม การฟื้นฟูและดูแลสุขภาพ

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม การสร้างโอกาสให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากรแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง รวมถึงการปฏิรูปภาษีทั้งระบบเพื่อรักษาเสถียรภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่คุณค่าในภาคเกษตรอุตสาหกรรม บริการ การลงทุน การพัฒนา SMEs และเกษตรกรรมรุ่นใหม่

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน มุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้าง ความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

๕. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนา ศักยภาพให้ประเทศ

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วม ประเทศปราศจากคอร์รัปชัน มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น

๗. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งการเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคม และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เมือง การเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

๘. ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนา และการ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการพัฒนา วิทยาศาสตร์ฯ

๙. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ พัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง สร้างฐานเศรษฐกิจใหม่เพื่อ รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๑๐. ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค ประสานและพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการ ดำเนินงานตามข้อผูกพันและพันธกรณีตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ที่ไทยมีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิก ทั้งในเวทีระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ ประกอบด้วย

วิสัยทัศน์ (Vision) กลุ่มจังหวัด

“สะพาน การค้า และการท่องเที่ยวอินโดจีน”

(Trade and Tour Bridge to Indochina and Beyond)

เป้าประสงค์รวม (Objectives) “ความมั่งคั่ง ความมั่นคง”

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)

๑. การพัฒนาการค้าและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. การพัฒนาการท่องเที่ยว
๓. การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
๔. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑.๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดสกลนคร

วิสัยทัศน์

“สกลนครถิ่นน่าอยู่ มุ่งสู่นวัตกรรม รองรับ ABC ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานทางบก ทางน้ำ และไฟฟ้า
๒. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาการศึกษาของประชาชน
๓. ส่งเสริมและเสริมสร้างการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความสงบเรียบร้อย
๔. ส่งเสริมและเสริมสร้างการค้า การลงทุน พาณิชยกรรม เกษตรกรรม
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ส่งเสริมและเสริมสร้างการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. พัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ
๘. เสริมสร้างความรู้สึกสามัคคี และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

เป้าหมายการพัฒนา (เป้าประสงค์)

๑. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปโภค และบริโภคอย่างทั่วถึง
๒. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๓. ชุมชนและสังคมมีความสงบเรียบร้อย
๔. การค้า การลงทุน พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบ
๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยว อนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณี และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างทั่วถึง
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทุกพื้นที่
๗. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพอย่างทั่วถึง
๘. ประชาชนรู้จักสามัคคี และประเทศชาติมั่นคง

ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ และ ๑๙ กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเกษตรและองค์กรให้มีความเข้มแข็ง
- กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดสินค้าเกษตร และเชื่อมโยงเครือข่าย
- กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว
- กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขัน

- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาจัดระบบการศึกษาให้ทั่วถึง
- กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการสุขภาพอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพลังงานแบบบูรณาการอย่างสมดุล และยั่งยืน

- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมสนับสนุนสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การจัดการการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
- กลยุทธ์ที่ ๓ การสาธิตและส่งเสริมด้านพลังงาน และพลังงานทดแทน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลและความมั่นคง

- กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
- กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รักษาความสงบเรียบร้อย
- กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาองค์กรและบุคลากร
- กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเมืองการปกครอง
- กลยุทธ์ที่ ๕ กำหนดหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ในสถานศึกษาและประชาชนทั่วไปทุกระดับ
- กลยุทธ์ที่ ๖ เสริมสร้างความรู้รักสามัคคี และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ

ในการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นภารกิจอันดับแรกในการจัดทำแผนพัฒนาเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องการบรรจุ และแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและมีระบบสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นและปัญหาความต้องการของประชาชน ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน ช่วยลดความไม่แน่นอน ความซ้ำซ้อน มีการจัดทำแผนพัฒนาสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์จังหวัด ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการมีการประสานและให้ร่วมมือพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน

วิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

“เพียบพร้อมด้วยโครงสร้างพื้นฐาน ยึดมั่นธรรมาภิบาล สร้างงานในชุมชน บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภคที่มีประสิทธิภาพ
๒. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
๓. ส่งเสริมและพัฒนารายได้แก่คนในท้องถิ่น ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้คนในท้องถิ่นกินดีอยู่ดี
๔. การพัฒนาศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็ง
๕. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์ เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคคลและแรงงาน พัฒนาคคนให้มีคุณภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ครอบคลุมรอบอุ้น เพื่อให้คนมีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประกอบอาชีพ และเกษตรกรรายย่อยได้รับความคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งเตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นร้อยละ ๕ ต่อครัวเรือน

กลยุทธ์

- ๑.๑ พัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ
- ๑.๒ พัฒนาการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
- ๑.๓ การพัฒนาด้านสงเคราะห์ การส่งเสริมสวัสดิการ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสตรี เด็ก คนชรา คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ยากจน
- ๑.๔ การพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน และควบคุมโรค
- ๑.๕ ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัวให้มีความสุข
- ๑.๖ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเด็ก เยาวชน ชุมชน อาสาสมัคร และองค์กรเอกชน
- ๑.๗ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกอบอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์ เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยวและพัฒนาบุคลากรภาคบริการให้มีศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักและนิยมกันอย่างแพร่หลาย ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมอนุรักษ์สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของให้คงอยู่กับชุมชนตลอดไป

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการสืบทอดร้อยละ ๕

กลยุทธ์

- ๒.๑ ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ๒.๒ การพัฒนาอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ ศาสนา วัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒.๓ การบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรม

เป้าประสงค์ เพื่อปรับโครงสร้างระบบการผลิตทางการเกษตรและการพัฒนารูปแบบทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับชุมชนมาเป็นหลักในการดำรงอยู่และปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคมและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกได้เป็นอย่างดี

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ ประชาชนมีรายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

- ๓.๑ พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ๓.๒ พัฒนาตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- ๓.๓ ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์
- ๓.๔ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

เป้าประสงค์ การพัฒนาการให้บริการประชาชนในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด เน้นหลักการกระจายโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส

ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น

กลยุทธ์

- ๔.๑ การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ
- ๔.๒ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๔.๓ การพัฒนาการบริการประชาชน
- ๔.๔ การแก้ไขปัญหาเสพติด การทุจริต คอร์รัปชั่น
- ๔.๕ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๔.๖ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- ๔.๗ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมการพัฒนาท้องถิ่น
- ๔.๘ การพัฒนาองค์กรและบุคลากร
- ๔.๙ การพัฒนาการจัดหาและพัฒนารายได้

๓. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ

สถานการณ์การพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมาโดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง (Strengths : S)

- ชุมชนแต่ละหมู่บ้านอยู่ไม่ห่างซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้กันสามารถประสานงานได้อย่างรวดเร็ว
- เป็นชุมชนอยู่ใกล้ศูนย์ราชการอำเภอวานรนิวาสทำให้การติดต่อราชการตลอดรวดเร็ว
- มีคลองส่งน้ำชลประทานจากอ่างเก็บน้ำห้วยโทง ทำให้ปลูกพืชนอกฤดูกาลได้
- พื้นที่อยู่ใกล้กับเส้นทางคมนาคมสายหลักฟังโคน – บึงกาฬ
- ประชาชนมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ
- สถานที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ เหมาะสมแก่การให้บริการประชาชน
- ถนนภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทำให้ประชาชนสัญจรไปมาสะดวก สบาย และการขนส่งพืชผลทางการเกษตรได้ทันเวลาเก็บเกี่ยว
- สภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ประชาคมยินดีเข้าร่วมตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการ
- มีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๓ หมู่บ้าน
- มีระบบอินเทอร์เน็ตให้บริการประชาชน
- ประชาชนมีความรักสามัคคี มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

จุดอ่อน (Weaknesses : W)

- ราคาผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีต้นทุนในการเกษตรสูง
- เทคโนโลยีทางการเกษตรไม่ทันสมัย
- ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน
- ถนนสายหลักที่ใช้ติดต่อกับอำเภอเป็นถนนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบ ถนนเป็นหลุม เป็นบ่อเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง
- งบประมาณบริหารงานมีน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนา
- ประชาชนวัยทำงานมีพื้นฐานการศึกษาต่ำ
- ประชาชนมีภาวะว่างงานหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว
- เจ้าหน้าที่คนเดียวต้องรับผิดชอบหลายงานทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่
- ยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญทางเทคโนโลยี
- ไม่มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน

โอกาส (Opportunity:O)

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- มีถนนสายหลักติดต่ออำเภอได้ จำนวน ๒ สาย
- มีถนนลูกรังเพื่อการเกษตรเพียงพอต่อความต้องการภายในตำบล
- การคมนาคมทางบกและไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน
- ได้รับงบประมาณการปกครองในการก่อสร้างประปาภายในหมู่บ้าน และก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

- แรงงานภาคการเกษตรมีจำนวนมาก และราคาเกษตรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- เป็นสังคมเกษตรที่เอื้ออาทร
- มีสมาชิก อปพร.ที่เพียงพอในการให้บริการสาธารณสุข
- ส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุ, ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์

ด้านสิ่งแวดล้อม

- สภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์ดี
- คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี
- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี
- อัตราการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพิ่มขึ้น อัตราการใช้ปุ๋ยเคมีลดลง

ด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- ส่งเสริมประเพณีการแข่งขันเรือของตำบลนาคำ
- ส่งเสริมประเพณีเนื่องในวันสงกรานต์
- ส่งเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ

ด้านสาธารณสุข

- ควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้บริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีครบทุกหมู่บ้าน

ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ
- ส่งเสริมกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติประจำปี
- มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียงพอต่อความต้องการ
- สนับสนุนอาหารกลางวัน อาหารเสริม(นม)โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กภายในพื้นที่

ด้านการเมืองการบริหาร

- ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น
- ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่มีการทำงานกันเป็นประจำ
- มีการส่งพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ผู้บริหารเข้ารับการอบรมในโอกาสต่าง ๆ

อุปสรรค (Theats:T)ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- เงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอ
- ประชาชนมีความต้องการเกินความสามารถในการพัฒนา
- การอุทิศพื้นที่ในการก่อสร้างยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
- การคมนาคมทางบกมีอุปสรรคมากในฤดูฝนคือถนนสายหลัก
- กระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อยในช่วงฤดูฝน

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

- กลุ่มอาชีพภายในตำบลยังขาดการดำเนินการที่ดี
- แรงงานภาคการเกษตรมีจำนวนมากและราคาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- แรงงานภาคการเกษตรมีพื้นฐานความรู้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- จำนวนผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
- ราคาผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะ
- สภาพป่าถูกทำลายในการเผาถ่าน
- การบำรุงรักษาป่าและป่ายังขาดความร่วมมือจากประชาชน
- ประชาชนใช้ปุ๋ยเคมีมากกว่าการใช้ปุ๋ยชีวภาพ

ด้านการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

- ประเพณีดั้งเดิมขาดการอนุรักษ์
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านประเพณีท้องถิ่น
- ขาดงบประมาณในการอนุรักษ์ประเพณีต่าง ๆ

ด้านสาธารณสุข

- จำนวนสุนัขในพื้นที่มีจำนวนมาก
- เด็กในพื้นที่ได้รับสารอาหารไม่ครบทุกหมู่

ด้านการเมืองการบริหาร

- ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ
- บริหารงานในงบประมาณที่จำกัด

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นาคำ ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้หรือควบคุมได้ในระยะสั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Factors : S) ได้แก่ จำนวนประชากร ระบบการศึกษา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี แนวโน้มทางสังคม การคมนาคม การสื่อสาร อาชีพ และปัญหาสังคม ฯลฯ

๒. ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors : T) ได้แก่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การผลิตเครื่องจักรกลต่าง ๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

๓. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors : E) ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง ภาวะทางการเงิน การว่างงาน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย การลงทุนต่างๆ ฯลฯ

๔. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors : P) ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ, หลักสตรนโยบายรัฐบาล, นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด,กฎหมาย และระเบียบต่างๆ การแทรกแซงทางการเมือง ฯลฯ

ปัจจัยทั้ง ๔ ด้านดังกล่าว มีอิทธิพลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ มากน้อยแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านกฎหมายจะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำมากกว่าด้านอื่นๆ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำต้องปฏิบัติตามราชการตามระเบียบกฎหมาย ตลอดจนเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของรัฐบาล เป็นแนวหลักในการปฏิบัติงาน

การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ โดยสรุปผลการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนาได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ไว้ ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคคลและแรงงาน พัฒนาค้นให้มีคุณภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่น เพื่อให้คนมีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประกอบอาชีพ และเกษตรกรรายย่อยได้รับความคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งเตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น แผนการดำเนินการแยกได้ ดังนี้

- โครงการจัดงานวัดเด็ก "ทำด้วยใจ เพื่อเด็กไทนาคำ"
- โครงการก่อสร้างรั้วรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง ๓ ศูนย์
- โครงการบริการรับส่งนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแฝก
- โครงการก่อสร้างต่อเติมอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ ศูนย์
- โครงการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ชาวนาคำ

ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยว

เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการบริการท่องเที่ยวและพัฒนาบุคลากรภาคบริการให้มีศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักและนิยมกันอย่างแพร่หลาย ส่งเสริมให้ประชาชนร่วมอนุรักษ์สืบทอด ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่กับชุมชนตลอดไป แผนการดำเนินการแยกได้ ดังนี้

- โครงการแข่งเรือยาวประจำปี
- โครงการเข้าพรรษารวมใจไปวัด
- โครงการสงกรานต์และวันสูงอายุห่วงใยจากใจชาวตำบลนาคำ
- โครงการเข้าค่ายธรรมะปลอดยาเสพติด

ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรม

เพื่อปรับโครงสร้างระบบการผลิตทางการเกษตรและการพัฒนารูปแบบทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ และการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับชุมชนมาเป็นหลักในการดำรงอยู่ และปฏิบัติตน เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคมและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกได้เป็นอย่างดี แผนการดำเนินการแยกได้ ดังนี้

- โครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการล้อมรั้วสระน้ำสาธารณประโยชน์บ้านหนองแฝก หมู่ที่ ๕
- โครงการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- โครงการฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ
- โครงการธนาคารข้าวพันธุ์ดี

ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

การพัฒนาการให้บริการประชาชนในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด เน้นหลักการกระจายโอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส แผนการดำเนินการแยกได้ ดังนี้

- โครงการก่อสร้างถนน คสล. จากหน้าบ้านนายวิรัตน์ ราชไกรกิจ ถึงหน้าบ้านนายชนาธิป อาแพงพันธ์ (เสนอโดย ม.๑)
- โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ้านหนองขุ่น -บ้านนาคำ (เสนอโดย ม.๒)
- โครงการก่อสร้างถนน คสล. ในหมู่บ้านจากหน้าบ้านนายสิน บัณฑิตถึงหน้าบ้านนายเป อวนชนะ (เสนอโดย ม.๖)
- โครงการก่อสร้างถนน คสล. จากหน้าบ้านนายศรีจันทร์ วงศ์งาม ถึงที่นายนายรัตน์ คุณโสม (เสนอโดย ม.๗)
- โครงการก่อสร้างถนน คสล. จากหน้าบ้านนายประชาย หมั่นสิงห์ ถึงข้างบ้านนายกาไสย หมั่นสิงห์ (เสนอโดย ม.๘)
- โครงการก่อสร้างถนน คสล. ในหมู่บ้านจากซอยบ้านนางคำมวล ป้องแสนกิจ ถึงบ้านนายสมพร เคนไชยวงศ์ (เสนอโดย ม.๙)

ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

๑) บางโครงการที่บรรจุในแผนไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัดและต้องเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจากประชาชน และการประสานแผนไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อขอบรรจุไว้ในแผนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ไม่มีกรนำโครงการดังกล่าวเข้าบรรจุสักครั้ง ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๒) โครงการขนาดใหญ่ที่ของงบประมาณจากส่วนกลางไม่ได้รับอนุมัติ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

การวางแผนการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำในอนาคต ทางคณะกรรมการสนับสนุนและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ขอเสนอแนะการวางแผนการพัฒนาในอนาคต ดังนี้

- ๑) ควรมีระยะเวลาในการจัดทำข้อมูลให้มากกว่านี้
- ๒) ควรมีการจัดสรรงบประมาณ ให้อย่างทั่วถึง ตามแผนที่ได้วางไว้

๑.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี (๒๕๕๗ – ๒๕๕๙)

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้จัดทำแผนพัฒนา ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๕๙) ตามกระบวนการที่บัญญัติไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ โดยผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การจัดเวทีประชาคม การประชุมกรรมการชุมชน เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ ก่อนนำมาจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาพื้นที่ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา ๓ ปี ต่อไป

การจัดทำงบประมาณ

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้ประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ โดยมีโครงการที่บรรจุอยู่ในข้อบัญญัติงบประมาณ จำนวน ๘๐ โครงการ งบประมาณ ๑๓,๔๒๔,๕๒๐ บาท สามารถจำแนกตามยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์	โครงการ	งบประมาณตามข้อบัญญัติ
๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๒๔	๗,๙๐๓,๕๒๔.๐๐
๒. การพัฒนาการท่องเที่ยว	๖	๓๐๕,๐๐๐.๐๐
๓. การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรม	๑๓	๒๕๗,๐๐๐.๐๐
๔. การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	๓๗	๔,๙๖๑,๐๙๖.๐๐
รวม	๘๐	๑๓,๔๕๖,๙๒๐

* ระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาสามปีของ อปท.

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{จำนวนโครงการที่บรรจุไว้ในข้อบัญญัติ ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๖} \times ๑๐๐}{\text{จำนวนโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.๒๕๕๖}} \\
 &= \frac{๘๐ \times ๑๐๐}{๑๑๒} = ๗๑.๔๒
 \end{aligned}$$

การใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการตามข้อบัญญัติงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ โดยได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณจริง จำนวน ๖๘ โครงการ จำนวนเงิน ๙,๙๐๑,๘๓๙.๓๒ บาท สามารถจำแนกตามยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์	โครงการ	งบประมาณจ่ายจริง (บาท)
๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๒๑	๖,๙๗๙,๐๑๑.๒๑
๒. การพัฒนาการท่องเที่ยว	๖	๓๓๕,๙๓๕.๐๐
๓. การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรม	๖	๑๖๑,๕๕๐.๐๐
๔. การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี	๓๕	๒,๔๒๕,๓๔๓.๑๑
รวม	๖๘	๙,๙๐๑,๘๓๙.๓๒

* ระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาสามปี ประจำปี ๒๕๕๖

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{จำนวนโครงการที่ดำเนินการสำเร็จในปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖} \times ๑๐๐}{\text{จำนวนโครงการกิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.๒๕๕๖}} \\
 &= \frac{๖๘ \times ๑๐๐}{๑๑๒} = ๖๐.๗๑
 \end{aligned}$$

๒. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

๒.๑ ผลที่ได้รับหรือผลที่สำคัญ

ตามท้องที่การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และพัฒนาองค์กรให้เกิดความมั่นคงในการพัฒนาเพื่อให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ซึ่งผลจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ซึ่งผลที่ได้รับมีดังนี้

๑. ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน
๒. ประชาชนมีถนนใช้ในการสัญจรไปมาได้สะดวก
๓. ไม่มีการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่
๔. เด็กๆ ได้รับการศึกษาทุกคน
๕. ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ได้รับเงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพทุกคน
๖. ประชาชนได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยที่มั่นคงแข็งแรง
๗. ประชาชนได้รับความช่วยเหลือจากสาธารณสุข
๘. ไม่มีเกิดอาชญากรรมการในพื้นที่
๙. ปัญหาใช้เลือดออกลดลง
๑๐. ชยะในชุมชนมีวิธีการจัดการที่ถูกต้อง
๑๑. ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุข
๑๒. ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัย
๑๓. ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
๑๔. ประชาชนได้รับบริการจากงานบริการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยความสะดวก

ผลที่คาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้น มีดังนี้

๑. ประชาชนมีถนนที่มีคุณภาพดีขึ้นสำหรับการสัญจรไปมา
๒. มีสำนักงานแห่งใหม่เพื่อรองรับการบริการประชาชน
๓. ประชาชนได้รับการฝึกอบรมอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน
๔. ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบระบายน้ำเพิ่มมากขึ้น

๒.๒ ผลกระทบ

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑ สามารถดำเนินการได้ตามที่ประชาชนต้องการเฉลี่ยปี ร้อยละ ๖๐.๗๑ ซึ่งการดำเนินงานนั้นก็ส่งผลกระทบต่อชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑. การก่อสร้างถนนเพิ่มขึ้นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การระบายน้ำได้เข้าเกิดน้ำท่วมขังในบางจุด ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเร่งก่อสร้างรางระบายน้ำเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
๒. การพัฒนาเจริญขึ้นทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นไปด้วย ส่งผลให้เกิดเป็นชุมชนแออัดเกิดก่อให้เกิดโรคระบาด เช่น ไข้เลือดออก โรคมือ เท้า ปาก เป็นต้น
๓. การบริการด้านสาธารณสุขมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ
๔. มีรายได้น้อยกว่าเมื่อเทียบกับพื้นที่รับผิดชอบ
๕. มีพื้นที่รับผิดชอบมาก ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง
๖. ไม่มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน

๓. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา และแนวทางการแก้ไข ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

ปัญหา

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีบางโครงการ/กิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
- ๒) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถบรรจุโครงการ/กิจกรรมในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้ครบทุกโครงการ/กิจกรรมและครอบคลุมทุกยุทธศาสตร์การพัฒนา
- ๓) องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกโครงการ/กิจกรรมที่ตั้งไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
- ๔) องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการจัดสรรงบประมาณรายรับบางประเภทและเงินอุดหนุนทั่วไปจากรัฐบาลน้อยกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งไม่ได้รับตามที่ตั้งประมาณการรายรับไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้ไม่สามารถดำเนินการโครงการได้ทั้งหมด
- ๕) เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของระเบียบ กฎหมาย เท่าที่ควร
- ๖) เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย
- ๗) ประชาชนมีความต้องการซึ่งความต้องการดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก
- ๘) ประชาชนยังไม่เข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะสามารถดำเนินการได้

อุปสรรค

- ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนได้ทั้งหมด
- ๒) องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณในการดำเนินการตามภารกิจแต่ละด้านบางรายการยังไม่เพียงพอและบางรายการมากเกินไป ทำให้ต้องโอนเพิ่ม โอนลด และตั้งจ่ายรายการใหม่
- ๓) การขาดความรู้เรื่องระเบียบ กฎหมาย อีกทั้ง เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีในการทำงานมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก
- ๔) องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแก้ไขปัญหาของประชาชน
- ๕) องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินการได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่
- ๖) อำนาจหน้าที่มีข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้

แนวทางการแก้ไข

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาสามปีควรพิจารณาใช้แผนยุทธศาสตร์พัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและให้มีความสอดคล้องกัน
- ๒) การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลควรจะเป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีกล่าวคือควรพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปีมาพิจารณาดำเนินการ
- ๓) ไม่ควรบรรจุโครงการ/กิจกรรม ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ในแผนพัฒนาสามปี
- ๔) ควรพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณนั้น
- ๕) ควรพิจารณาดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากที่สุด เช่น การแก้ไขปัญหาเรื่องถนน และน้ำประปา
- ๖) ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ตั้งในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณนั้น

- ๗) องค์การบริหารส่วนตำบลควรพิจารณาตั้งงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับกับภารกิจแต่ ละด้านที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโอนเพิ่ม โอนลด โอนตั้งจ่ายรายการใหม่
- ๘) ควรพิจารณาจัดบริการประชาชนในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็วและ ถูกต้อง ในการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๙) ควรจัดให้มีสถานที่ในการให้บริการประชาชนอย่างพอเพียง เช่น มีจุดบริการและเก้าอี้เพียงพอ สะดวก สะอาด และมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำที่ดี
- ๑๐) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ผ่านทางหอกระจายข่าวมากกว่านี้ และประชาสัมพันธ์ข่าวบ่อยๆ
- ๑๑) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรยิ้มแย้ม แจ่มใส และพูดจาสุภาพต่อประชาชน
- ๑๒) ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน

ที่	ยุทธศาสตร์	ด้าน	แผนงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ หลัก	หน่วยงาน สนับสนุน
๑	ยุทธศาสตร์การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	- ด้านบริหารทั่วไป - ด้านบริการชุมชน และสังคม - ด้านการ ดำเนินงานอื่น	- แผนงานบริหารงาน ทั่วไป - แผนงานการศึกษา - แผนงานสาธารณสุข - แผนงานสังคม สงเคราะห์ - แผนงานสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน - แผนงานเคหะและ ชุมชน - แผนงานงบกลาง	สำนักงานปลัด	สำนักงานปลัด
๒	ยุทธศาสตร์การพัฒนาการ ท่องเที่ยว	- ด้านบริการชุมชน และสังคม	- แผนงานการศาสนา วัฒนธรรม และ นันทนาการ	กองการศึกษา	กองการศึกษา
๓	ยุทธศาสตร์การพัฒนา เกษตรอุตสาหกรรมและ อุตสาหกรรม	- ด้านการ เศรษฐกิจ	- แผนงานการเกษตร	สำนักงานปลัด	สำนักงานปลัด
๔	ยุทธศาสตร์การบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดี	- ด้านบริหารทั่วไป - ด้านบริการชุมชน และสังคม - ด้านการ เศรษฐกิจ - ด้านการ ดำเนินงานอื่น	- แผนงานการรักษา ความสงบภายใน - แผนงานเคหะและ ชุมชน - แผนงานอุตสาหกรรม และการโยธา - แผนงานการพาณิชย์	กองช่าง	กองช่าง
รวม	๔	๙	๑๓	๔	๔

ส่วนที่ ๔

การติดตามและประเมินผล

ปัจจุบันการติดตามและประเมินผลนั้นมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการติดตามและประเมินผลเป็นการประเมินผลงานการปฏิบัติงานของปีที่ผ่านมาว่ามีความสอดคล้องกับแผนงานที่ได้วางเอาไว้หรือไม่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระหน้าที่ที่จะต้องให้การบริการแก่ประชาชน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำแผนติดตามและประเมินผล เพื่อวัดถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบการทำงานของปีที่ผ่านมาอีกด้วยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๗ วรรค ๓ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนการดำเนินงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชน และถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีสักเพียงไรก็ตามแต่หากไม่สามารถลงมือถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ หรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร ซึ่ง “ระบบติดตาม” และ “ระบบประเมินผล” จะเป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

การบริหารงานที่ประสบความสำเร็จนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการนำนวัตกรรม (Innovation) และกระบวนการบริหารใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในองค์กร ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การติดตามและประเมินผลก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและประเมินผลความสำเร็จของงาน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหาร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย จึงต้องมีการติดตามและประเมินผล เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรว่าอยู่ในระดับใด เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่

๔.๑ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

กระบวนการของแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) มีองค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ การวางแผน (Planning) การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) และการติดตามประเมินผล (Monitor and Evaluation) ฉะนั้นการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑) ติดตามและประเมินผลกระบวนการ (Process) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยตรวจสอบกระบวนการดำเนินการว่าเป็นไปตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๑ และหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เป็นกรอบในการปฏิบัติงานติดตามและประเมินผล

๒) ติดตามประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยออกแบบสำรวจความพึงพอใจ ของประชาชน

๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ

เป็นการประเมินผลที่ช่วยให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานว่าแผนงานหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หากมีความล่าช้ามีสาเหตุมาจากอะไร สมควรที่จะได้รับการแก้ไขด้วยวิธีการใด เพื่อให้โครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ โดยมีประเด็นในการติดตามประเมินผล คือ

- ๑) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คุณภาพ ความพึงพอใจ และขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการจะเป็นผู้กำกับตัวชี้วัด
- ๒) การเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนการดำเนินงานประจำปีและเพิ่มเติม

ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ จะนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลโครงการ มาใช้ในการ ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ

ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล

๑. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ๒ ประเภท คือ
 - ๑.๑ แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)
 - ๑.๒ แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ
๒. ประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
๓. ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

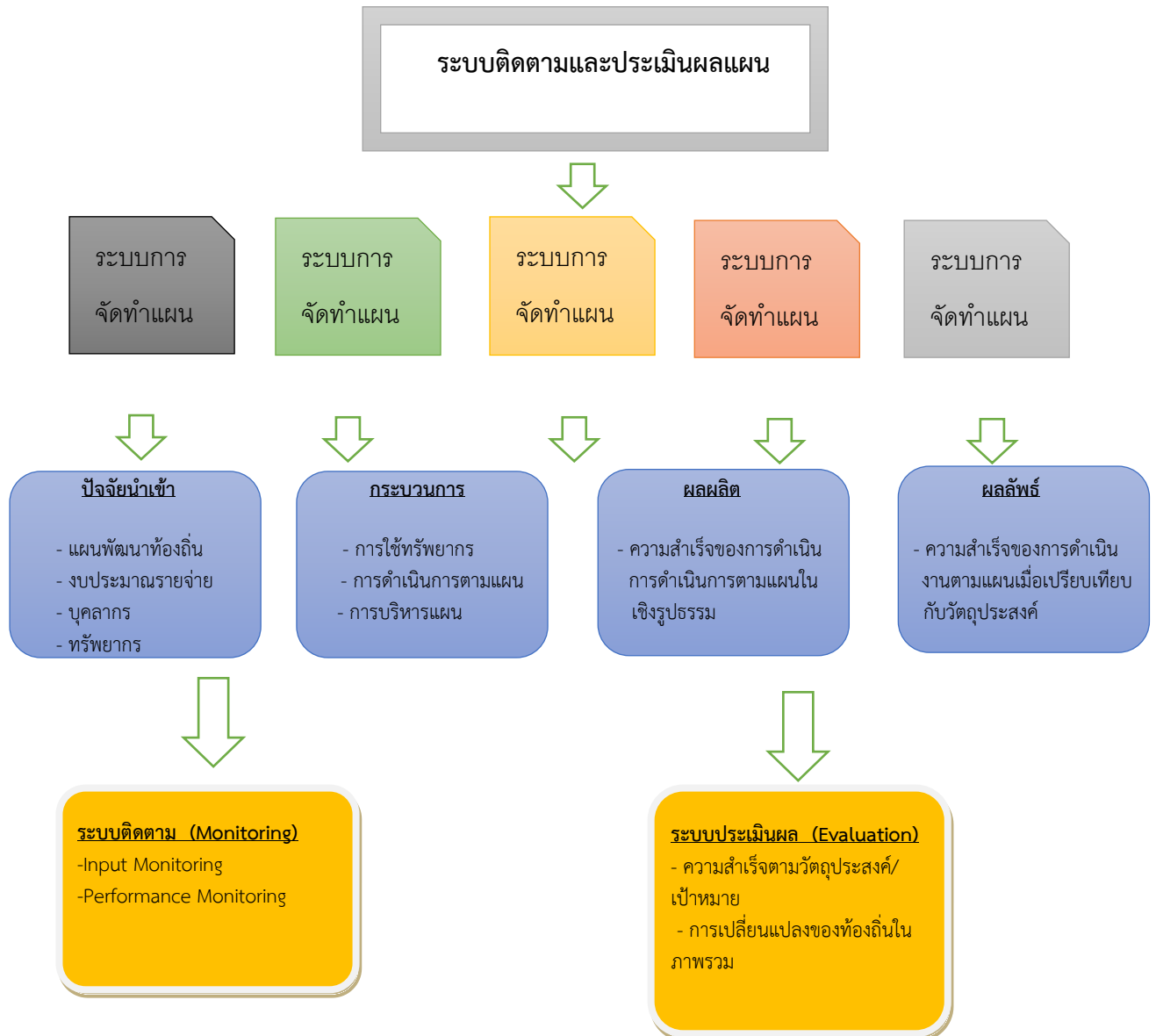
เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้มีเกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criteria) และตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด ดังนี้

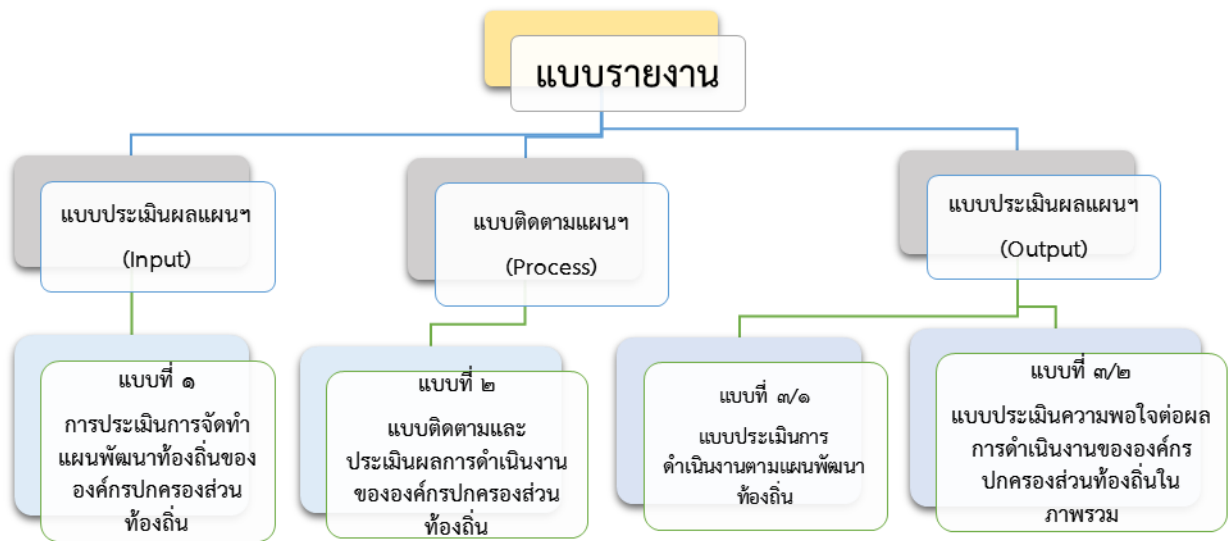
เกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criteria)	ตัวชี้วัด (Indicators)	กรอบตัวแปร (Attributes)
สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ	ผลผลิต ผลลัพธ์	ผลต่างระหว่างจำนวนโครงการที่แล้วเสร็จกับจำนวนโครงการทั้งหมด
การสนองตอบความต้องการของประชาชน	ระดับความพึงพอใจ	สัดส่วนของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่พึงพอใจและไม่พอใจผลสะท้อนกลับ

ระบบติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาศูนย์กรบครองส่วนท้องถิ่น

การวางระบบติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาศูนย์กรบครองส่วนท้องถิ่นมีสมมุติฐานว่าระบบติดตามและประเมินผลไม่อาจแยกตัวเองออกจากระบบการบริหารแผนทั้งหมด ดังนั้นระบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่แผนพัฒนาจะดำเนินคือการจึงเป็นเหมือนบริบทที่ย่อมจะส่งผลต่อการบริหารแผน และจะส่งผลต่อการติดตามและประเมินผลด้วยเช่นกัน ดังนั้น ระบบติดตามและประเมินผลครั้งนี้สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

๔.๓ แบบสรุผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๔.๔ ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้จัดบริการสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่น ทั้งนี้มุ่งหวังให้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในส่วนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ผลผลิตของโครงการ/กิจกรรม (Output) ได้ก่อให้เกิดผลกระทบ (Impact) ทั้ง ๓ ระดับ คือ ระยะสั้น สามารถเห็นผลสำเร็จได้ทันทีเมื่อดำเนินโครงการ/กิจกรรม แล้วเสร็จ ระยะกลางและยาว ต้องใช้เวลาในการพัฒนาและดำเนินการ โดยในอนาคตองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้วางแผนดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้าน	แนวทางการพัฒนาในอนาคต
๑. พัฒนาการศึกษาและสังคมให้มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกประเภท และทุกระดับให้ได้ มาตรฐานและเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น - ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา ศาสนสถาน อนุรักษ์และสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น - ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนและสถาบันครอบครัว - ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส - ส่งเสริมสนับสนุนการควบคุมโรคติดต่อ การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาสุขภาพ - การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี - ปรับปรุงจัดหาปัจจัยเครื่องมือเครื่องใช้และการพัฒนาอาคารสถานที่ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ปฏิบัติงาน

ด้าน	แนวทางการพัฒนาในอนาคต
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อสร้าง บุกเบิก ปรับปรุง บำรุงรักษาทาง คมนาคม สะพาน เขื่อน ระบบระบายน้ำ - จัดให้มีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง ขยายเขตไฟฟ้าตามสภาพพื้นที่ให้ครอบคลุมและทั่วถึงทั้งตำบล - ก่อสร้าง ปรับปรุง แหล่งน้ำอุปโภค บริโภค
๓. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ก่อสร้าง ปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ
๔. พัฒนาเศรษฐกิจและเอาชนะความยากจน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างงานสร้างอาชีพ ให้กับประชาชนในท้องถิ่น ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพด้านการเกษตรและปศุสัตว์ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ - ส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริ - ส่งเสริมการตลาด การค้า การลงทุนในท้องถิ่นและส่งเสริมสินค้า OTOP
๕. พัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และส่งเสริมการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬา นันทนาการให้กับประชาชนทุกระดับและพัฒนาทักษะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ - ส่งเสริม สนับสนุนการก่อสร้างและปรับปรุงสนามกีฬา สถานที่นันทนาการ - ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว
๖. ส่งเสริมการรักษาความมั่นคงและเสริมสร้างสันติสุข	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน - ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีความสามารถและมีศักยภาพในการสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตลอดถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่น - ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการและป้องกันภัยพิบัติ

๒. ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

หากพิจารณากระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นพบว่า ในขั้นตอนการจัดทำแผนนั้น เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมถึงหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย โดยคำนึงถึงหลักประชาธิปไตยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ ในส่วนของ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติรอบปีที่ผ่านมามีพบว่า การดำเนินงานบางโครงการ/กิจกรรม ยังเกิดความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยเฉพาะโครงการก่อสร้าง ทั้งถนน ทางเท้า และท่อระบายน้ำ อันเนื่องมาจากปัจจัยทั้ง ภายในและภายนอก และสุดท้ายการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ในทางปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม เป็นประจำทุกๆ เดือน เพื่อให้ทราบสถานการณ์ดำเนินโครงการ/กิจกรรม ว่าอยู่ในขั้นตอนใด เป็นไปตาม แผนการดำเนินงานหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร พร้อมจัดทำรายงานเสนอให้ผู้บริหารได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในขั้นตอนการนำแผนไปสู่ปฏิบัติ ให้สามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการแก่ประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

**แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑**

เป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย มีรายละเอียด ดังนี้

๑. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน
- ๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ ๒๐ คะแนน
- ๑.๓ ยุทธศาสตร์ ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย

- (๑) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน
- (๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน
- (๓) ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน
- (๔) วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน
- (๕) กลยุทธ์ ๕ คะแนน
- (๖) เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน
- (๗) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน
- (๘) แผนงาน ๕ คะแนน
- (๙) ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๒. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- ๒.๑ การสรุปสถานการณ์การพัฒนา ๑๐ คะแนน
- ๒.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ๑๐ คะแนน
- ๒.๓ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน
- ๒.๔ แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา ๑๐ คะแนน
- ๒.๕ โครงการพัฒนา ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย
 - (๑) ความชัดเจนของชื่อโครงการ ๕ คะแนน
 - (๒) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ ๕ คะแนน
 - (๓) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง ๕ คะแนน
 - (๔) โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕ คะแนน
 - (๕) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ๕ คะแนน
 - (๖) โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐ ๕ คะแนน
 - (๗) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ๕ คะแนน
 - (๘) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญา ๕ คะแนน
 - (๙) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) ๕ คะแนน
 - (๑๐) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ ๕ คะแนน
 - (๑๑) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ๕ คะแนน
 - (๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๓. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน
๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐
๒. การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ	๑๕
๓. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย	๖๕
๓.๑ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(๑๐)
๓.๒ ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	(๑๐)
๓.๓ ยุทธศาสตร์จังหวัด	(๑๐)
๓.๔ วิสัยทัศน์	(๕)
๓.๕ กลยุทธ์	(๕)
๓.๖ เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์	(๕)
๓.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์	(๕)
๓.๘ แผนงาน	(๕)
๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	(๕)
รวมคะแนน	๑๐๐

๔. แนวทางเบื้องต้นในการให้คะแนนแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ควรประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ (๑) ข้อมูลเกี่ยวกับด้านกายภาพ เช่น ที่ตั้งของหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ลักษณะลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะของดิน ลักษณะของแหล่งน้ำ ลักษณะของไม้/ป่าไม้ ฯลฯ ด้านการเมือง/การปกครอง เช่น เขตการปกครอง การเลือกตั้ง ฯลฯ	๒๐ (๓)	
	(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเมือง/การปกครอง เช่น เขตการปกครอง การเลือกตั้ง ฯลฯ ประชากร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร และช่วงอายุและจำนวนประชากร ฯลฯ	(๒)	
	(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางสังคม เช่น การศึกษา สาธารณสุข อาชญากรรม ยาเสพติด การสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ	(๒)	
	(๔) ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบริการพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่ง การไฟฟ้า การประปา โทรศัพท์ ฯลฯ	(๒)	
	(๕) ข้อมูลเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ เช่น การเกษตร การประมง การปศุสัตว์ การบริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การพาณิชย์/กลุ่มอาชีพ แรงงาน ฯลฯ	(๒)	
	(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม เช่น การนับถือศาสนา ประเพณีและงานประจำปี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาล้าน สิ้นค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ฯลฯ และอื่นๆ	(๒)	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
	(๗) ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำ ป่าไม้ ภูเขา คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ	(๒)	
	(๘) การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือการใช้ข้อมูล จปฐ.	(๒)	
	(๙) การประชุมประชาคมท้องถิ่น รูปแบบ วิธีการ และการดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรัชญาหรือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหา สำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(๓)	
๒. การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ	<p>ควรประกอบด้วยข้อมูลดังนี้</p> <p>(๑) การวิเคราะห์ที่ครอบคลุมความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand ๔.๐</p> <p>(๒) การวิเคราะห์การใช้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะและการบังคับใช้ ผลของการบังคับใช้ สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>(๓) การวิเคราะห์ทางสังคม เช่น ด้านแรงงาน การศึกษา สาธารณสุข ความยากจน อาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เทคโนโลยี จารีต ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>(๔) การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านรายได้ครัวเรือน การส่งเสริมอาชีพ กลุ่มอาชีพ กลุ่มทางสังคม การพัฒนาอาชีพ และกลุ่มต่างๆ สภาพทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ทั่วไป เป็นต้น</p> <p>(๕) การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียว ธรรมชาติต่างๆ ทางภูมิศาสตร์ กระบวนการหรือสิ่งที่เกิดขึ้น การประดิษฐ์ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา</p> <p>(๖) ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงาน ได้แก่ S-Strength (จุดแข็ง) W-Weakness (จุดอ่อน) O-Opportunity (โอกาส) และ T-Threat (อุปสรรค)</p>	<p>๒๐</p> <p>๕</p> <p>๓</p> <p>๓</p> <p>๓</p> <p>๓</p> <p>๓</p>	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๓. ยุทธศาสตร์ ๓.๑ ยุทธศาสตร์ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ควรประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ประเด็นปัญหาการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงหลักประชาธิรัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand ๔.๐	๖๐ (๑๐)	
๓.๒ ยุทธศาสตร์ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใน เขตจังหวัด	สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น และยุทธศาสตร์จังหวัด และ เชื่อมโยงหลักประชาธิรัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ Thailand	๑๐	
๓.๓ ยุทธศาสตร์ จังหวัด	สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบาย/ยุทธศาสตร์ คสช. และนโยบายรัฐบาลหลักประชาธิรัฐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และ Thailand ๔.๐	๑๐	
๓.๔ วิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์ ซึ่งมีลักษณะแสดงสถานภาพที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้องการจะเป็นหรือบรรลุถึงอนาคตอย่างชัดเจน สอดคล้องกับโอกาสและศักยภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสัมพันธ์กับโครงการพัฒนา ท้องถิ่น	๕	
๓.๕ กลยุทธ์	แสดงให้เห็นช่องทาง วิธีการ ภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำตาม อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะนำไปสู่ การบรรลุวิสัยทัศน์ หรือแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนในสิ่งที่ จะดำเนินการให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น	๕	
๓.๖ เป้าประสงค์ ของแต่ละ ประเด็นกลยุทธ์	เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์มีความสอดคล้องและ สนับสนุนต่อกลยุทธ์ที่จะเกิดขึ้น มุ่งหมายสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ ชัดเจน	๕	
๓.๗ จุดยืนทาง ยุทธศาสตร์ (Positioning)	ความมุ่งมั่นอันแน่วแน่ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกิดจาก ศักยภาพของพื้นที่จริง ที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จทางยุทธศาสตร์	๕	
๓.๘ แผนงาน	แผนงานหรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต กำหนด จุดมุ่งหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือแผนงานที่เกิดจาก เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์จุดยืนทาง ยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความชัดเจน นำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นใน แผนพัฒนาท้องถิ่นโดยระบุแผนงานและความเชื่อมโยงดังกล่าว	๕	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๓.๙ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	ความเชื่อมโยงองค์รวมที่นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดผลผลิต/โครงการจากแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ Thailand ๔.๐ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดและยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕	
รวมคะแนน		๑๐๐	

๕. แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน
๑. การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	๑๐
๒. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ปฏิบัติในเชิงปริมาณ	๑๐
๓. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสู่ปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	๑๐
๔. แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา	๑๐
๕. โครงการพัฒนา ประกอบด้วย	๖๐
๕.๑ ความชัดเจนของชื่อโครงการ	๕
๕.๒ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ	๕
๕.๓ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง	๕
๕.๔ โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๕
๕.๕ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๕
๕.๖ โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐	๕
๕.๗ โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	๕
๕.๘ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักประชารัฐ	๕
๕.๙ งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	๕
๕.๑๐ มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	๕
๕.๑๑ มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	๕
๕.๑๒ ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	๕
รวมคะแนน	๑๐๐

๖. แนวทางเบื้องต้นในการให้คะแนนแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๑. การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	เป็นการวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา อย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม, ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	๑๐	
๒. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ	๑) การควบคุมที่มีการใช้ตัวเลขต่างๆ เพื่อนำมาใช้วัดผลในเชิงปริมาณ เช่น การวัดจำนวนโครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ก็คือผลผลิตนั่นเองว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่จำนวนที่ดำเนินการจริงตามที่ได้กำหนดไว้เท่าไร จำนวนที่ไม่สามารถดำเนินการได้มีจำนวนเท่าไร สามารถอธิบายได้ตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ของการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ ๒) วิเคราะห์ผลกระทบ/สิ่งที่กระทบ (Impact) โครงการที่ดำเนินการในเชิงปริมาณ (Quantitative)	๑๐	
๓. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	๑) การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพคือการนำเอาเทคนิคต่างๆ มาใช้เพื่อวัดว่าภารกิจ โครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ ตรงต่อความต้องการของประชาชนหรือไม่และเป็นไปตามอำนาจหน้าที่หรือไม่ ประชาชนพึงพอใจหรือไม่ สิ่งของ วัสดุ ครุภัณฑ์ การดำเนินการต่างๆ มีสภาพหรือลักษณะถูกต้อง คงทน ถาวร สามารถใช้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นไปตามหลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงาน ๒) วิเคราะห์ผลกระทบ/สิ่งที่กระทบ (Impact) โครงการที่ดำเนินการในเชิงคุณภาพ (Qualitative)	๑๐	
๔. แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา	๑) วิเคราะห์แผนงาน งาน ที่เกิดจากด้านต่างๆ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมิติต่างๆ จนนำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand/Trend หรือหลักการบูรณาการ (Integration) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ๒) วิเคราะห์แผนงาน งาน ที่เกิดจากด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน หลักปรัชญา	๑๐	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
<p>๕. โครงการพัฒนา</p> <p>๕.๑ ความชัดเจนของชื่อโครงการ</p>	<p><u>ควรประกอบด้วยข้อมูลดังนี้</u></p> <p>เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ชื่อโครงการมีความชัดเจน มุ่งไปเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจะพัฒนาอะไรในอนาคต</p>	<p>๖๐</p> <p>๕</p>	
<p>๕.๒ กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ</p>	<p>มีวัตถุประสงค์ชัดเจน (clearobjective) โครงการต้องกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเป็นมาของโครงการ สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเป็นไปได้ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะเจาะจง</p>	<p>๕</p>	
<p>๕.๓ เป้าหมายผลผลิตโครงการมีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้</p>	<p>สภาพที่อยากให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นทิศทางที่ต้องไปให้ถึง เป้าหมายต้องชัดเจน สามารถระบุจำนวนเท่าไร กลุ่มเป้าหมายคืออะไร มีผลผลิตอย่างไรกลุ่มเป้าหมายพื้นที่ดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงานอธิบายให้ชัดเจนว่าโครงการนี้จะทำที่ไหน เริ่มต้นในช่วงเวลาใดและจบลงเมื่อไรใครคือกลุ่มเป้าหมายของโครงการหากกลุ่มเป้าหมายมีหลายกลุ่มให้บอกชัดเจนไปว่าใครคือกลุ่มเป้าหมายหลักใครคือกลุ่มเป้าหมายรอง</p>	<p>๕</p>	
<p>๕.๔ โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี</p>	<p>โครงการสอดคล้องกับ (๑) ความมั่นคง (๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๖)การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p>	<p>๕</p>	
<p>๕.๕ เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>	<p>โครงการมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ โดย (๑) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา (๓) ยึดวิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๔) ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ๒๕๗๔ (๕) ยึดหลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปีที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว ภายใต้แนวทางการพัฒนา (๑) การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (๔) การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง (๕) การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๖) การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>๕</p>	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๕.๖ โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐	โครงการมีลักษณะหรือสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ Value-Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมทำน้อย ได้มากเช่น (๑) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า โภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม (๒) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (๓) เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้า ไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น รวมถึงโครงการที่เติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เช่น ด้านเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ สาธารณสุข วัฒนธรรม ฯลฯ	๕	
๕.๘ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักประชารัฐ	เป็นโครงการที่ดำเนินการภายใต้พื้นฐานความพอเพียงที่ประชาชนดำเนินการเองหรือร่วมดำเนินการ เป็นโครงการต่อยอดและขยายได้ เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งมีลักษณะที่จะให้ท้องถิ่นมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นท้องถิ่นที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๕	
๕.๙ งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณโครงการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ ๕ ประการ ในการจัดทำโครงการได้แก่ (๑) ความประหยัด (Economy) (๒) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) (๓) ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) (๔) ความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาท้องถิ่น นำไปสู่ความยุติธรรม (Equity) (๕) ความโปร่งใส (Transparency)	๕	
๕.๑๐ มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	การประมาณการราคาเพื่อการพัฒนาต้องให้สอดคล้องกับโครงการถูกต้องตามหลักวิชาการทางช่าง หลักของราคากลางราคากลางท้องถิ่น มีความโปร่งใสในการกำหนดราคาและตรวจสอบได้ในเชิงประจักษ์	๕	
๕.๑๑ มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	มีการกำหนดดัชนีชี้วัดผลงาน (Key Performance Indicator : KPI) ที่สามารถวัดได้ (measurable) ใช้บอกประสิทธิผล (effectiveness) ใช้บอกประสิทธิภาพ (efficiency) ได้ เช่น การกำหนดความพึงพอใจ การกำหนดร้อยละ การกำหนดอันเกิดจากผลของวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นสิ่งที่ได้รับ (การคาดการณ์ คาดว่าจะได้รับ)	๕	

ประเด็นการพิจารณา	รายละเอียดหลักเกณฑ์	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
๕.๑๒ ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จริงจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การได้ผลหรือผลที่เกิดขึ้นจะต้องเท่ากับวัตถุประสงค์หรือมากกว่าวัตถุประสงค์ซึ่งการเขียนวัตถุประสงค์ควรคำนึงถึง (๑) ความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจง ในการดำเนินงานตามโครงการ (๒) วัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้ (๓) ระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากที่สุด และสามารถปฏิบัติได้ (๔) เป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องกับความเป็นจริง (๕)	๕	

๗. การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยใช้รูปแบบเชิงพรรณนา ซึ่งสามารถแสดงได้ทั้งการอธิบายเชิงสถิติรูปภาพกราฟข้อมูลต่างๆ จาก

๗.๑ ใช้แบบสำหรับการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๑) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators)

(๒) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) แบบบัตรคะแนน หรือ Scorecard Model ของ Kaplan & Norton

(๓) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF))

(๔) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model) ตัวแบบเชิงเหตุผล หรือ Logical Model

(๕) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measurement System (PPMS)) ระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานหรือ PPMS

(๖) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นหรือ Problem-Solving Method

(๗) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Methods)

(๘) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

(๙) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model)

(๑๐) แบบการประเมินตนเอง (Self-assessment Model) และ

(๑๑) แบบอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบตามข้อ

(๑)-(๑๐) หรือเป็นแบบผสมก็ได้

๗.๒ เชิงปริมาณ (Quantity) คุณภาพ (Quality) ผลที่ได้จริงๆ คืออะไรค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

๗.๓ ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร

๗.๔ วัดผลนั้นได้จริงหรือไม่ หรือวัดได้เท่าไร (Key Performance Indicators : KPIs)

๗.๕ ผลกระทบ (Impact)

